

Još jedna varijanta čuvene balade „Jusuf i Džemilja“

ŠO BILO, DADO, ČUDO GOLEMO,
VO TIJA, DADO, SELO KRUŠEVO

Prikupljujući materijal za „Monografiju Kruševa“, naš komšija FEIM HODŽA (Mazlamoski/Prcanoski) posudio nam je rukopis zbirke narodnih pjesama iz Gore. Smatramo da se radi o važnom materijalu koji zaslužuje da bude uređen i objavljen.

Rukopis sadrži 140 goranskih narodnih pjesama, od kojih je većina dosad objavljena. Međutim, pjesme iz rukopisa sadrže mnogo novih i nepoznatih elemenata, jer se radi o dobrom poznavaocu narodne tradicije i poezije Gore.

Objavljujemo čuvenu baladu „Jusuf i Džemilja“ u novoj varijanti i podacima koje je dao autor o događaju po kojem je nastala pjesma.

Toja slučaj se desif vo 1882. godina.

Džemiljina porodica vo Šištejec: Džemiljin muš se vikaf Hamzo, Džemiljin sin se vikaf Sefer. Sefer imaf dva sina i jena čerka. Sinoji se vikalje jeden Liman jeden Mufidin, čerka Ferida. Džemiljine unuci se još žive vo stare godine, čerka neje živa.

Džemilja potiče ot Kruševo ot familija Berška. Još postoji taja familija vo sredno mahalo.

Jusuf so cela familija otišof vo Tursko madžir i ne se vratif nazać.

JUSUF I DŽEMILJA

Da li si, dado, čula razbrala,
Šo bilo, dado, čudo golemo,
Vo tija, dado, selo Kruševo,
Vo tija, majko, sredno mahalo,
Jusuf ga, majko, turif Džemilja,
Jusuf go, dado, čudo učinif.
Ej more, džanam, Jusuf adžijin,
Ta ka ga turi, Jusuf, Džemilja,
Ta što i, Jusuf, najde mahana,
Džemilja, Jusuf, beše šo beše,
Džemilja, Jusuf, nišan vo Gora,
Džemilja, Jusuf, gorska hanama,
Džemilja, Jusuf, bela i crvena,
Džemilja, Jusuf, tenka i visoka,
Duri vo Prizren, Jusuf, čujena.
Bero se, more, ljuto razljutif,
Brgo ga, more, čerka omužif,
Vo tija, more, selo Šištejec,
Za čujenog, more, Hamzeta.
Eno ge, Jusuf, idet svatoji,
Ot Bela zemna, Jusuf, nadolu,
Vo reka se naturilje,
Frljaje puške nagore
Džemilja će ga zimaje,
Duri dva čifta tupani
I so pet svirlje stambolske,
Kruševo selo grmilo.
„Ej, mori, sestro, Razijo.
Zatvori vrate i pendžeri,
Da ne ge gledam svatoji,
Da ne ge, sestro, čujem tupani.
Zašto me, majko, ne praša,
Zašto go čudo učini,
Džemilja si ga turila.
Ej, mori, sestro Razijo,
Osedlaj, Rasko, kona dorija,
Da ga ispratim Džemilja,
Ja da ge stignem svatoji
I da i dadem daroji.“
Jusuf ge, majko, sobraf daroji,
Sve Džemiljine đerdani,

So dveste lire stambolske
I kapa oka dukati.
So puška turska martinka
Jusuf ge, džanam, stigna svatoji,
Pri Šišteječke, džanam, grobišta.
„Ej, more, kitni svatoji
i prijateli praćanci,
Da l' će mi izin dadete,
Ja da ga viđim Džemilja
I da i dadem amanet.“
„Ej, more, Jusuf adžijin,
Idi ga viđi Džemilja.“
„Džemiljo, mori, mlada manesto,
Podigni, Džemko, duak ot čelo,
Još jenoš da se viđime,
I alaf da s' učinime
I da ti dadem, Džemko, amanet,
Amanet, Džemko, tvuje đerdani
I tvua, Džemko, kapa dukati,
Tebe se, Džemko, vetene,
Vetene, Džemko, pa i redene,
Drugi manesti, Džemko, ne ličet.“
„Ej, more, Jusuf adžijin,
Ja tebe ti som sakala,
Dukati ne ti som gledala.
Ej, more, Jusuf adžijin,
Mati ti čudo naprajla,
Nas dvajca ne odvoila,
Do veka da se žalime
I tuga da tugujeme.“
„Idi so zdravje, Džemiljo!“
„Sedi so zdravje, Jusufe!“

DEMILIN MUŠ SE VIKAV HAMZO 63
DEMILINA PORODICA
VO ŠIŠTEJEC DEMILIN SİN
SE VIKAV SEFER SEFER İMAF
DVA SINA ~~SE~~ İJENA ČERKA
SINOJ SE VIKALE JEDEN
LIMAN JEDEN MUFİDİN
ČERKA FERİDA ^{NEICEZ} DEMİLİNE UNUCİ
UNUCİ JOŞ SE ZİVE VO ~~SE~~
STARE GODINE ČERKANE JE ZİVA
PO MATERE DEMILA POTİČET
~~SE~~ OT KRUŠEVO OT FAMIJA
BERSKA, İJOŞ POSTOJİ TAJA
FAMIJA VO KRUSEVO VO
SREDNO MAHALO
TOJA SLUĆA SE DESİF
VO VREME 1882 GODINE
SUSUF SO CELA FAMIJA
OTİSO VO TURSK MADİR
İNESE VRATİF NAZAC
MATİ ~~SE~~ OTİ ēUDO
NARAVI ~~NAS~~ DVAJCA
DANE ODVOJİ

116 84
"CADO
NATO

ŠO DALIŠI ČULADADO RAZBRALA
ŠO BİLO DADO ĆUDO GOLEMΟ VO TIJA DADO

SELΟ KRUŠEVO VO TIJA MAJKO SREDNO
MAHALO JUŠU GA NAJKO TURIF DEMILA JUŠU FIGA
GO DADO ĆUDO UČINIF EJ MORE ĐANAM ~~SEŠA~~ OMUZIF
JUSUF ADIJIN TA KAGA TURIJUSUF DEMILA TH ŠO
INAJDE JUSUF MAHANA DEMILA JUSUF BEŠE ~~VO~~ TJA GLO
DEMILA JUSUF NIŠAN VO GORA DEMILA MORE JUŠUF
ISO RSKA HANAMA DEMILA MORE JUSUF ~~BE~~ BELAZ
CRYENA DEMILA MORE ~~JUSUF~~ TENKA VISOKA
ENOGE JUSUF IDET SVATOJI OD BELH ZEMNA
JUSUF NA VOLU VO REKA SE NA TURILE FRLJE
PUŠK6 NAGORG DEMILA ČEGH ZIMAJE DURI
DVA ĆIFTA TUPANI ISO PET SVIRLE STAN BOLSKE
IKRUŠEVO SELO GRMLO EJ MORI SESTRO RAZIJO
ZATVORI VRATE I PENDERI DA NE GEGLE DAM
SVATOJI DA NE GEĆUJEM SESTRO TUPANI ZAŠTO
ME MORI MAJKO NE PRASA ZAŠTO GO MORI MAJKO
ĆUDO UČINIF EJ MORI SESTRO RAZIJO
OSEDLAJ RASKO KONA DORIJA DAGA ISPRATIM
DEMILA JA DAGE STIGNEM SVATOJI IDAIDADEM
DAROJI ~~JUSUF~~ JUSUF GE MAJKO SOBRAF
DAROJI SVE DEMILINE DERDHNI ISO DVESTE LIRE
STAN BOLSKE I KAPA O KA DUKATI JUSUF GE ĐANAM
STIGNAF SVATOJI PRIŠIŠTE JEĆKE ĐANAM GROBIŠTA
EJ MORE KITNJI SVATOJI IPRIJATELI PRAČACI DAL ĆEMI
IZIN DADETG JA DAGA VIDIM DEMILA IDAIDADEM
AMANET EJ MORG JUSUF ADIJIN IDI GA VIDI DEMILA
DEMILLO MORI MLADA MANESTO PODIENI DEMKO DUHKOT
ČELO JOŠ JENOŠ DASG VIDIME I ALAF DA ŠUCINIME
IDA TIDADEM DEMKO AMANET AMANET DEMKO TVUJE
DERDANI I TVUA DEMKO KPA DUKATI TEBEGE DEMKO
VETGEN VETENG DEMKO PA I REDENE DRUGI MANESTIT
DEMKO NE LIČET EJ MORG JUSUF ~~GRADOK~~ ~~NIŠIĆE~~ ~~LI~~
~~MISI~~ ISPRATADIJIN JA TEBET ISOM SAKALA DUKATI NESOM GLEDALA

EJMOR & JUSUF HADŽIĆ
MATI TICUDO NAPRAVILA
NAS DVĀJCA NE ODVOILA 63
DO VEKA DASE ŽALIME I TUGA DA TUGUJEME
IDI SO ZDRAVJE DEMILO SEDI SO ZDAVJE
JUSUF

DEMILINA PESNA
NA KAJ KA SG ODVOJILE